

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad
 - Definitieve goedkeuring en machtiging tot ondertekening

Samenvatting

Vlaanderen heeft sinds 1998 een samenwerkingsakkoord rond slachtofferzorg. Daarin wordt omschreven hoe de verschillende diensten op de verschillende bevoegdheidsniveaus die taken opnemen naar slachtoffers toe, moeten samenwerken. In Brussel leefde al langer de idee om voor de Brusselse context hetzelfde te doen. Het samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg tussen de bevoegde diensten van de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is gericht op een structurele samenwerking inzake slachtofferzorg tussen de georganiseerde, erkende en gesubsidieerde diensten slachtofferzorg, op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Justitie en Handhaving binnen beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie en beleidsveld Welzijn, Gezondheids- en Woonzorg binnen beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De basisrechten van slachtoffers zijn ingeschreven in de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad.

Andere Europese teksten die ernaar streefden het slachtofferbeleid te verstevigen:

- de Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven;
- de Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad;
- het Verdrag van de Raad van Europa van 25 oktober 2007 inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik;
- het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
- de Richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.

Het beoogde doel van het samenwerkingsakkoord is tot een structurele samenwerking te komen tussen de verschillende machtsniveaus die belast worden met het slachtofferbeleid om de slachtoffers een gecoördineerde en kwaliteitsvolle begeleiding te bezorgen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorliggend akkoord werd onderhandeld door de afgevaardigden van de bevoegde overheden van Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Een eerste ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg werd door de bevoegde ministers ondertekend in februari 2019. Op 5 april 2019 volgde de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van het voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord.

De Raad van State heeft op 9 april 2019 een eerste advies uitgebracht over het voorontwerp van decreet (zie advies nr. 65.629/VR) en op 20 mei 2019 een advies over het wetsontwerp "houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg" (zie advies nr. 65.799/1).

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd ook voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Zij oordeelde op 20 maart 2019 dat artikelen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens, onder de bevoegdheid van het Controleorgaan op de politionele informatie vallen en verwees hiervoor naar advies nr. 74/2019. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd eveneens voorgelegd aan het Controleorgaan op de politionele informatie, dat op 14 maart 2019 zijn advies uitbracht (zie adviesreferentie DA190009). Tot slot heeft ook het College van procureurs-generaal twee adviezen over het ontwerp van samenwerkingsakkoord uitgebracht (d.d. 5 maart 2019 en 2 juni 2020).

Omwille van de regeringswissel die volgde, zijn er, na ontvangst van voorgaande adviezen, geen verdere initiatieven genomen tot goedkeuring door de Vlaamse Regering. De gesprekken rond het nieuwe samenwerkingsakkoord werden uiteindelijk opnieuw opgestart in januari 2022, en zijn gebaseerd op de eerdere teksten van het samenwerkingsakkoord. Ze werden geactualiseerd n.a.v. de bevoegdheidsverschuivingen (bv. de justitiehuisen die niet langer onderdeel uitmaken van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maar onderdeel werden van het agentschap Justitie en Handhaving en haar respectievelijke minister) en de adviezen op de eerdere teksten van het

samenwerkingsakkoord. Na het verkrijgen van de instemming van alle ondertekenende bevoegde ministers, werd besloten de instemmingsprocedure opnieuw te starten.

Het gunstig advies omtrent de aangepaste versie van het samenwerkingsakkoord en het voorontwerp van decreet werd door de Inspectie van Financiën verleend op 21 februari 2023. De Inspectie oordeelde dat met toepassing van artikel 31, §2, 2° van het BVCO van 17 mei 2019 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist is.

Op 3 maart 2023 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Vlaamse Raad WVG.

Het Overlegcomité heeft op 15 maart 2023 over het voorontwerp van decreet en het samenwerkingsakkoord een positief advies verleend.

De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) heeft op 21 maart 2023 over het voorontwerp van decreet advies (nr. 2023/027) verleend. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft. Bijgevolg geeft dit advies geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet.

De Vlaamse Raad WVG heeft op 29 maart 2023 over het voorontwerp van decreet advies verleend. De Vlaamse Raad WVG heeft geen opmerkingen over het voorgelegde voorontwerp. Zij meent dat de invoering van dit samenwerkingsakkoord een positieve ontwikkeling is voor de slachtofferzorg in het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Bijgevolg geeft dit advies geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet.

Gezien de VTC ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2023 (nr. 26/2023) op dit ogenblik niet voldoet aan de procedurele vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, werd eveneens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd. De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op zitting van 17 mei 2023 verwezen naar het advies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het voorontwerp van decreet. Het voorgelegde voorontwerp biedt voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Op 17 februari 2023 werd advies aangevraagd bij het College van procureurs-generaal. Gezien de redelijke termijn voor de adviesverlening is verstreken en het College van procureurs-generaal reeds op 5 maart 2019 en 2 juni 2020 eerder advies uitbracht over het samenwerkingsakkoord, is tussen alle betrokken partijen gezamenlijk beslist om verder te gaan met het legistiek traject. De voorliggende teksten werden sinds de adviesverlening van het College van procureurs-generaal in 2019 enkel verder aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State (zie advies nr. 65.629/VR van 5 april 2019). De grootste wijziging hierbij was het schrappen van de vermelding van het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid, waarvan de Raad van State van oordeel was dat dit forum eerder het voorwerp van een specifiek samenwerkingsakkoord moet zijn.

Het samenwerkingsakkoord werd een tweede keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juni 2023. Het samenwerkingsakkoord werd op 06/07/2023 ondertekend.

Het College van procureurs-generaal heeft op 30 juni 2023 uiteindelijk toch nog advies (nr. B.IV.0-B.0.0/191/2023/DP) verleend over het samenwerkingsakkoord. Het advies heeft niet geleid tot aanpassingen aan het samenwerkingsakkoord. Hierna volgt een bespreking van de elementen uit het advies:

- Het College stelt dat het nationaal forum sinds de zesde staatshervorming niet meer actief is, en dat er geen alternatieve overlegstructuur in de plaats gesteld wordt. Dit advies geeft geen aanleiding tot wijziging van de vooropgestelde teksten, gezien de vermelding van

het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid reeds geschrappt is naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State (zie advies nr. 65.629/VR van 5 april 2019). Het College stelt dat zowel Brussel, Wallonië en Vlaanderen een samenwerkingsakkoord voorstellen en dat deze 3 akkoorden elk andere accenten leggen. Deze opmerking geeft geen aanleiding tot wijziging van de vooropgestelde teksten.

- Het College stelt dat er een resultaatsverbintenis van de overheid ontbreekt om aparte en aangepaste lokalen te voorzien voor de diensten slachtofferonthaal, zodat slachtoffers opgevangen, onthaald en bijgestaan kunnen worden. Dit advies werd niet gevolgd gezien de doelstelling van het samenwerkingsakkoord het organiseren is van structurele samenwerking met het oog op de coördinatie van instanties voor slachtofferhulp tussen de diensten van de genoemde entiteiten en met de diensten voor slachtofferhulp die zij organiseren. Het voorzien van aangepaste lokalen zou verplichtingen scheppen met gevolgen voor de begroting van de overheid, En het gebrek aan budgettaire impact is altijd benadrukt doorheen het legistische traject.

Op 7 juli 2023 werd advies aangevraagd bij de Raad van State, met het verzoek advies uit te brengen binnen de dertig dagen Met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, werd de adviestermin met 45 dagen verlengd. De Raad van State verstrekte advies nr. 74.045/VR op 28 september 2023. De Raad van State stelt in haar advies dat de Franse en de Nederlandse tekst van het samenwerkingsakkoord op elkaar moeten worden afgestemd. Dit advies werd gevolgd.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Sinds de jaren 80, heeft het Belgische slachtofferbeleid aanleiding gegeven tot initiatieven van zowel de Federale Overheid als de Gemeenschappen en de Gewesten om aan de behoeften van slachtoffers te voldoen. Verschillende diensten hebben het levenslicht gezien in functie van de bevoegdheden van ieder machtsniveau (waaronder namelijk de bureaus voor slachtofferbejegening, de diensten slachtofferhulp en de diensten slachtofferonthaal) en een coördinatie is moeten ontstaan op het terrein.

In Vlaanderen is er sinds 1998 een samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg om de samenwerking tussen de verschillende diensten te organiseren. Een herziening van dit samenwerkingsakkoord wordt binnenkort voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

In Brussel leefde al langer de idee om voor de Brusselse context hetzelfde te doen. De zesde staatshervorming, die onder andere leidde tot een overdracht van de bevoegdheden van de justitiehuisen – waaronder het slachtofferonthaal – naar de Gemeenschappen en, voor het Franstalig landsgedeelte, tot een overdracht van de “aide aux justiciables” - waaronder slachtofferhulp – van de Gewesten naar de Franse Gemeenschap, bevestigde de noodzaak voor de opmaak van een samenwerkingsakkoord voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De twee hoofddoelstellingen van dit samenwerkingsakkoord zijn een model van samenwerking, van oriëntatie en van verwijzing te voorzien tussen de verschillende diensten inzake slachtofferzorg en de officiële erkenning van de bestaande overlegstructuren binnen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De betrokken overheden verbinden er zich daarenboven toe een blijvende aandacht te besteden aan de slachtofferproblematiek. Vertrekkend vanuit een geest van samenwerking tussen de verschillende machtsniveaus zal, mits inachtneming van de bevoegdheden van elke actor, een samenhangend beleid in deze materie helpen te verzekeren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze bespreking van het samenwerkingsakkoord wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het samenwerkingsakkoord.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De budgettaire gevolgen van de opdrachten opgenomen in dit samenwerkingsakkoord vallen ten laste van alle partijen in functie van de verdeling van de bevoegdheden die bepaald worden door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en die ondergeschikt zijn aan de Staat van de respectieve begrotingen die jaarlijks gestemd worden door de parlementaire vergaderingen van de betrokken partijen bij dit akkoord.

Het nieuwe samenwerkingsakkoord heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Voorliggend instemmingsdecreet heeft dus ook geen budgettaire weerslag.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 februari 2023.

Met toepassing van artikel 31, §2, 2° van het BVCO van 17 mei 2019 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeelsvlak of organisatorisch vlak, noch op de personeelsbudgetten.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor Bestuurszaken, is dus niet vereist.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW' s), de intercommunales of de provincies, voor wat hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld of ontvangsten betreft.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering, zal het samenwerkingsakkoord ondertekend worden. Vervolgens wordt het instemmingsdecreet voor de definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° de Minister-president van de Vlaamse Regering, de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te machtigen onderhavig samenwerkingsakkoord te ondertekenen.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- de memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord;
- het advies van het College van procureurs-generaal van 30 juni 2023;
- het advies nr. 74.045/VR van 23 september 2023 van de Raad van State.